

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2007 M. SAUSIO
19 D. NUTARIMO NR. 50 „DĖL CENTRALIZUOTŲ VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ VYKDYMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO
DERINIMO PAŽYMA**

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Argumentai, kodėl neatsižvelgta į institucijų pastabas ir pasiūlymus
Teisingumo ministerija 2022-07- 29 Nr. (1.6Mr) 2T- 1162	<p>7. Projekto 3.2 papunkčiu siūloma įtvirtinti pareigą ministerijoms įvertinti jų valdymo srities perkančiųjų organizacijų vykdomų viešųjų pirkimų rezultatus, įskaitant ir Viešųjų pirkimų tarnybos interneto svetainėje skelbiamus švieslentės duomenis, ir, siekiant didinti viešųjų pirkimų efektyvumą, teikti įvertinimo išvadas. Toks siūlymas, Teisingumo ministerijos vertinimu, kelia abejonių dėl šių priežasčių:</p> <p>7.1 Vadovaujantis Viešųjų pirkimų tarnybos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. 1517 „Dėl Viešųjų pirkimų tarnybos nuostatų patvirtinimo“, 9.3 papunkčiu, Viešųjų pirkimų tarnyba, siekdama įgyvendinti viešųjų pirkimų politiką, renka, kaupia ir analizuoja informaciją apie viešuosius pirkimus, sudarytas viešojo pirkimo sutartis, preliminarias sutartis ir viešojo pirkimo sutarčių įvykdymo rezultatus, viešųjų pirkimų ginčus, nustatytus viešųjų pirkimų tvarkos pažeidimus ir viešųjų pirkimų praktikoje pasitaikančias problemas. Turėtų būti įvertinta, ar ministerijos, vykdydamos Projektu siūlomą įtvirtinti pareigą, nedubliuotų Viešųjų pirkimų tarnybos funkcijų, ypač turint omenyje vieną iš teikime paminėtų EBPO identifikuotų centralizavimo efektyvumą lemiančių veiksnių – „natūralus“ centralizavimas, kai centralizavimo būdą ir mastą nustato speciali institucija.</p> <p>7.2. Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gegužės 16 d. nutarimu Nr. 495 „Dėl Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairių ir Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairių įgyvendinimo veiksmų plano patvirtinimo“, skirtų viešojo sektoriaus įstaigų valdymui tobulinti ir jų kompetencijai išgryninti, 21 punkte numatytas siekis atsisakyti ministerijoms nebūdingų, su valstybės</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Pažymėtina, kad paminėtos ir kitos įstatymuose ir nuostatuose įtvirtintos Viešųjų pirkimų tarnybos funkcijos neapima konkrečių perkančiųjų organizacijų pirkimų organizavimo vertinimo efektyvumo ar ekonomiškumo prasme. Viešųjų pirkimų tarnyba, analizuodama duomenis, gali išryškinti tam tikrus viešųjų pirkimų vykdymo trūkumus, tačiau ministras, pagal Vyriausybės įstatymą būdamas atsakingas už tam tikras veiklos sritis ir atitinkamai būdamas atsakingas už veiklos planų tvirtinimą, yra atsakingas ir už pirkimų efektyvumą, ekonomiškumą, racionalų lėšų panaudojimą jo valdymo srities perkančiosiose organizacijose. Manytina, kad nutarimo projekto 3.2 papunktyje siūloma ministrams nustatyti jų valdymo srities perkančiųjų organizacijų vykdomų viešųjų pirkimų rezultatų vertinimo pareigą yra tiesiogiai sietina su Strateginio valdymo įstatymo 4 str. 4 p. strateginio valdymo sistemos dalyviams keliamu efektyvumo principu, kai reikalaujama siekti, kad viešojo valdymo sprendimai ir planavimo dokumentai turi būti įgyvendinami siekiant didžiausios naudos mažiausiomis sąnaudomis, racionaliai skirstant turimus finansinius išteklius. Svarbu pabrėžti, kad Projekto 3.2.1 papunkčiu numatomas ministerijų vertinimas apims ne atskirus ministerijų ir joms pavaldžių įstaigų viešuosius</p>

	<p>politikos formavimu nesusijusių funkcijų, jas siūlant perduoti ministrui pavestose valdymo srityse veikiančioms Vyriausybės įstaigoms arba įstaigoms prie ministerijos, arba kitoms ministerijai pavaldžioms biudžetinėms įstaigoms. Tuo tarpu Projektu, priešingai nei nurodyta šiose gairėse, siūloma ministerijoms įtvirtinti naują su politikos formavimu nesusijusią ir tuo pačiu ministerijoms nebūdingą funkciją.</p> <p>7.3. Tuo atveju, jeigu siūlomai nuostatai vis tik būtų pritarta ir ministerijoms atsirastų pareiga vykdyti šią papildomą funkciją, siūlytina įvertinti papildomų finansinių išteklių poreikį. Projekto lydraštyje nėra nurodoma, kad dėl to reikės papildomų biudžeto lėšų, nors papildoma administracinė našta padidintų žmoniškųjų išteklių ir papildomų kompetencijų poreikį ministerijose. Šiuo aspektu taip pat turėtų būti įvertinta, ar decentralizuotas (paskirstytas ministerijoms) funkcijų (tame tarpe ir Projekto 2 punkte numatytos funkcijos) vykdymo ir sprendimų priėmimo modelis nesugeneruos didesnių išteklių poreikio nei sukoncentravus analizės ir racionalių sprendimų priėmimo procesus vienoje ministerijoje, kuri nurodyta Viešųjų pirkimų įstatymo 92 straipsnio 1 dalyje. Be to, pažymėtina, jog Viešųjų pirkimų įstatymo 92 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad pirkimų politiką įgyvendina Viešųjų pirkimų tarnyba.</p> <p>7.4. Be to, būtina numatyti, kokiais konkrečiais kriterijais remiantis turėtų būti vertinami ministerijų valdymo srities perkančiųjų organizacijų vykdomų viešųjų pirkimų rezultatai, kokių išvadų tikimasi iš ministerijų. Nenustačius kriterijų, siūlomu reglamentavimu būtų sudaromos prielaidos subjektyviam vertinimui, o tai keltų rizikas, susijusias su skaidrumo ir nešališkumo užtikrinimu.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, manytume, kad šios nuostatos atsisakytina, paliekant ministerijoms šiuo metu turimus įgaliojimus jų valdymo srities įstaigų (perkančiųjų organizacijų) atžvilgiu (pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo 26 straipsnio 3 dalies 12 punktas, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. liepos 9 d. nutarimu Nr. 851 „Dėl Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos nuostatų patvirtinimo“, 8.37 papunktis).</p>	<p>pirkimus, bet jų visumos rezultatus.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, manytina, kad nutarimo projekto 3.2 punkte formuluojamas pavedimas yra ne ministerijoms nebūdingos funkcijos nustatymas, o užduotis, susijusi su minėtų įstatymų nuostatų įgyvendinimu.</p> <p>Kadangi ministerijos jau dabar yra atsakingos už ministrui pavestose valdymo srityse veikiančias įstaigas, minėtos užduoties vykdymas turi būti atliekamas naudojant turimus finansinius ir žmogiškuosius išteklius.</p> <p>Įvertinus 7.4 papunktyje išdėstytus pastebėjimus nutarimo projektas papildytas kriterijais, kuriais remiantis ministerijos turėtų priimti sprendimus dėl pirkimų centralizavimo tikslingumo. Taip pat nutarimo projekte siūloma Viešųjų pirkimų tarnybai vertinti perkančiųjų organizacijų pirkimų rezultatus ir prireikus teikti rekomendacijas ministerijoms dėl pirkimų centralizavimo.</p>
--	---	--

<p>Vidaus reikalų ministerija 2022-09-16 raštu Nr. 1D-4850</p>	<p>1. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 92 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad pirkimų politiką įgyvendina Viešųjų pirkimų tarnyba. Taigi, Vidaus reikalų ministerijos nuomone, Nutarimo projekto 3.2 papunktyje pateiktas pasiūlymas turėtų būti įgyvendinamas įstaigoje, kurios paskirtis įgyvendinti viešųjų pirkimų perkančiųjų subjektų politiką ir prižiūrėti, kaip laikomasi Viešųjų pirkimų įstatymo, t. y. Viešųjų pirkimų tarnyboje.</p> <p>Pažymime, kad Viešųjų pirkimų tarnybos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. 1517 „Dėl Viešųjų pirkimų tarnybos nuostatų patvirtinimo“, 9.3 papunktyje Viešųjų pirkimų tarnyba, siekdama įgyvendinti viešųjų pirkimų politiką, renka, kaupia ir analizuoja informaciją apie viešuosius pirkimus, sudarytas viešojo pirkimo sutartis, preliminarąsias sutartis ir viešojo pirkimo sutarčių įvykdymo rezultatus, viešųjų pirkimų ginčus, nustatytus viešųjų pirkimų tvarkos pažeidimus ir viešųjų pirkimų praktikoje pasitaikančias problemas.</p> <p>2. Nutarimo projekto 3.2 papunktyje pateiktas pasiūlymas prieštarauja Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gegužės 16 d. nutarimu Nr. 495 „Dėl Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairių ir Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairių įgyvendinimo veiksmų plano patvirtinimo“, (toliau – Tobulinimo gairės) nuostatoms.</p> <p>Tobulinimo gairių, kuriomis siekiama išgryninti viešojo sektoriaus įstaigų kompetenciją, tobulinti viešojo sektoriaus įstaigų sistemą ir šių įstaigų valdymą, 4 punkte nustatyta, kad Tobulinimo gairės turi atitikti atskirose ministrams pavestose valdymo srityse vykdomos reformos, galinčios daryti poveikį viešojo sektoriaus įstaigų sistemai, o 21 punkte nustatytas viešojo sektoriaus įstaigoms privalomas siekis atsisakyti ministerijoms nebūdingų, su valstybės politikos formavimu nesusijusių funkcijų, jas siūlant perduoti ministrui pavestose valdymo srityse veikiančioms Vyriausybės įstaigoms arba įstaigoms prie ministerijos, arba kitoms ministerijai pavaldžioms biudžetinėms įstaigoms. Tuo tarpu Nutarimo projekte ministerijoms siūloma įtvirtinti naują su politikos formavimu nesusijusią, taip pat ministerijoms nebūdingą funkciją. Manome, kad Nutarimo projektas,</p>	
--	--	--

	<p>o būtent jo 3.2 papunktis, prieštarauja Tobulinimo gairių nuostatom.</p> <p>3. Tuo atveju, jeigu siūlomai nuostatai vis dėlto būtų pritarta ir atsirastų pareiga vykdyti šią papildomą funkciją:</p> <p>3.1. Siūlytina įvertinti papildomų finansinių išteklių poreikį. Teikiant Nutarimo projektą nėra nurodoma, kad dėl to reikės papildomų biudžeto lėšų, nors papildoma administracinė našta padidintų žmoniškųjų išteklių ir papildomų kompetencijų poreikį ministerijose. Šiuo aspektu taip pat turėtų būti įvertinta, ar decentralizuotas (paskirstytas ministerijoms) funkcijų vykdymo ir sprendimų priėmimo modelis nesugeneruos didesnių išteklių poreikio, nei sukoncentravus analizės ir racionalių sprendimų priėmimo procesus vienoje įstaigoje, pvz., Viešųjų pirkimų tarnyboje.</p> <p>3.2. Atkreiptinas dėmesys, kad, siekiant tinkamai įgyvendinti projekto 3.2 papunktyje nurodytą pavidimą, ministerijoms būtų naudinga turėti bendro pobūdžio gaires, kokiais kriterijais vadovaujantis reikėtų vertinti jų valdymo srities perkančiųjų organizacijų vykdomų viešųjų pirkimų rezultatus. Nenustačius kriterijų, siūlomu reglamentavimu būtų sudaromos prielaidos subjektyviam vertinimui, o tai keltų rizikas, susijusias su skaidrumo ir nešališkumo užtikrinimu.</p> <p>Apibendrinę tai, kas išdėstyta, manytume, kad Nutarimo projekto 3.2 papunkčio nuostatos reikėtų atsisakyti – palikti ministerijoms šiuo metu turimus įgaliojimus jų valdymo srities įstaigų atžvilgiu. Siūlome įvertinti galimybę ieškoti sprendimo, kuris leistų pateiktą pasiūlymą įgyvendinti įstaigoje, kurios paskirtis įgyvendinti viešųjų pirkimų politiką, t. y. Viešųjų pirkimų tarnyboje.</p>	
Vidaus reikalų ministerija 2022-09-16 raštu Nr. 1D-4850	<p>Atsižvelgiant į tai, kas paminėta, turėtų būti įvertinta, ar ministerijos, vykdydamos Nutarimo projekte siūlomą įtvirtinti pareigą, nedubliuotų Viešųjų pirkimų tarnybos funkcijų, ypač turint omenyje vieną iš teikimo rašte paminėtų centralizavimo efektyvumą lemiančių veiksnių – natūralus centralizavimas, kai centralizavimo būdą ir mastą jau nustato speciali institucija – Viešųjų pirkimų tarnyba.</p> <p>Be to, kaip jau buvome minėję šio rašto preambulėje, pažymime, kad Vidaus reikalų ministerija šiuo metu organizuoja Valstybės tarnybos departamento struktūrinę pertvarką. Nutarimų projektų pagrindinis</p>	<p>Pažymime, kad nutarimo paskirtis - nustatyti Vyriausybei pavaldžių įstaigų pirkimų centralizavimo pagrindus. VVA atliekama stebėseną ir skelbiami duomenys galės būti naudojami priimant sprendimus, tačiau tai aptarti nutarime netikslinga, kadangi, jei VVA skelbiami duomenys apie viešuosius pirkimus bus gaunami iš Viešųjų pirkimų tarnybos, tie patys duomenys bus prieinami ir Viešųjų pirkimų tarnybos skelbiamuose duomenyse.</p>

	<p>tikslas – sudaryti teisinės sąlygas išplėsti Valstybės tarnybos departamento funkcijas, pavedant jam vykdyti naujas funkcijas, kurių dalis yra perduodamos iš Vidaus reikalų ministerijos, ir Valstybės tarnybos departamento pavadinimą pakeisti į VVA. Valstybės tarnybos departamento pagrindu kuriamos institucijos – VVA organizacinė forma būtų biudžetinė įstaiga prie Vidaus reikalų ministerijos (daugiau informacijos – Vidaus reikalų ministerijos 2022 m. rugpjūčio 30 d. rašte Nr. 1D-4536 „Dėl Vyriausybės nutarimų projektų derinimo“¹). Planuojama, kad VVA įgyvendins valstybės politiką vidaus reikalų ministrui pavestose viešojo administravimo, valstybės tarnybos ir viešųjų įstaigų srityse, įskaitant viešojo sektoriaus įstaigų stebėseną bei analizę. Taigi, Vidaus reikalų ministerijos nuomone, siekiant tinkamos viešojo sektoriaus įstaigų stebėsenos ir analizės, Nutarimo projekto 3.2 papunktyje pateiktas pasiūlymas turėtų būti įgyvendinamas Viešųjų pirkimų tarnyboje, kuri surinktus duomenis turėtų teikti VVA. Tokiu būdu būtų tinkamai konsoliduojama informacija pagal vieną standartą, taip pat būtų Viešųjų pirkimų tarnyba tiksliausiai žinotų, kuriuos rodiklius būtų efektyviausia vertinti. Po to jau iš Viešųjų pirkimų tarnybos gautą informaciją VVA galėtų naudoti kartu su kitais turimais duomenimis: darytų išvadas, vykdytų stebėseną, vertintų rizikas, taip pat viešai skelbtų apie vienoje ar kitoje viešojo sektoriaus įstaigoje konkrečių viešųjų pirkimų centralizavimo rezultatus, be to, kaip kuratorė teiktų bendras visų viešojo sektoriaus valdymo ataskaitas. Tik tokiu būdu viešojo sektoriaus įstaigų tobulinimas vyktų sklandžiai, efektyviai ir vadovaujantis vieno langelio principu.</p>	
--	---	--

¹ Interneto nuoroda: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/4941ea00287311edb36fa1cf41a91fd9?positionInSearchResults=0&searchModelUUID=73f5a59e-d640-4ad2-9be3-fefd4c19aa0f>